

Täysistunto

Tiistai 15.11.2016 klo 13.59—20.15

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 113/2016 vp

Lakialoite LA 39/2015 vp

Valiokunnan mietintö StVM 23/2016 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

18.46 **Veronica Rehn-Kivi r:** Värderade talman, arvoisa rouva puhemies! Finland måste höja sin sysselsättning och vi behöver fler som jobbar för att få statsfinanserna i balans och för att trygga välfärdsstaten. För att garantera finländarna en tillräcklig utkomst under hela arbetskarriären krävs statligt stöd under de perioder då det av olika orsaker blir avbrott i arbetet. Det kan förutsätta både rehabilitering och fortbildning av dem som nu går arbetslösa, men också ekonomisk uppmuntran för att det alltid ska löna sig att jobba, och för att den som är aktiv ska gynnas.

Vår arbetsmarknad har redan länge haft ett matchningsproblem, det vill säga: vi har både hög arbetslöshet och samtidigt svårigheter att tillsätta lediga platser. Långtidsarbetslösa bOLLAS mellan myndigheter i stället för att man tar tag i saken och kommer med konkreta sysselsättningsåtgärder. Utmaningen har legat i att hitta ett läge där arbetssökande och arbetsgivare finner varandra effektivare. De arbetslösa måste få aktiva sysselsättningsåtgärder på arbets- och näringsbyråerna genast när de förlorar jobbet eller har permitterats. Samtidigt måste staten motivera de arbetslösa att själva vara aktiva.

Det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa måste alltså bli mer motiverande genom att dagpenningen höjs och utbetalningstiden samtidigt förkortas. Danmark har goda erfarenheter av en dylik modell, den så kallade flexecurymodellen. Undersökningar från Finland visar att största delen av dem som fått ett nytt jobb får det genast i början eller i slutet av den tid man har rätt till dagpenning. Vi tror att en sådan modell motiverar människor att snabbare börja jobba igen, och därför måste lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras.

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys työttömyyspäivärahakauden enimmäiskeston lyhennyksestä on oikeanlainen, mutta pelkän kepin sijaan on myös tarjottava porkkanaa. Työttömyysjärjestelmää tulisi samalla kehittää kannustavampaan suuntaan korotta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2016 vp

malla ansiosidonnaisen tuen määrää työttömyysjakson alussa. Tanskassa kokemukset tällaisesta mallista ovat hyvät.

Arvoisa puhemies! Edellä olevan perusteella ehdotan lausumaksi, että "eduskunta edellyttää, että ansiosidonnaista päiväraahajärjestelmää kehitetään kannustavammaksi siten, että tukea maksetaan lyhyemmän ajan, mutta tuen määrää nostetaan hiukan työttömyysjakson ensimmäisenä 100 päivänä".

18.49 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Hallitus esittää ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan 200 miljoonan leikkausta. Esityksen mukaan ansiosidonnaisen turvan kesto lyhennetään 100 päivällä, omavastuu-aikaa pidennetään 2 päivällä, pitkän työhistorian jälkeinen korotusosa poistetaan ja aktiivikorotuksia leikataan. Esityksellä hallitus sanoo kannustavansa työn nopeaan vastaanottamiseen ja lyhentävänsä työttömyysjaksoja. Esityksellä arvioidaan saatavan säästöä vuonna 2017 noin 70 miljoonaa euroa, josta valtion säästö on noin 20 miljoonaa euroa.

Arvoisa rouva puhemies! Mielestämme esityksen perustelut ovat hatarat ja ristiriitaiset. Näkemyksemme mukaan työmarkkinoiden suuri ongelma on tällä hetkellä työn kysynnän puute, minkä seurauksena työttömyys on kasvanut ja työttömyys on pitkittynyt. Työttömyysturvan leikkaaminen ei luo työpaikkoja vaan lisää pienituloisuutta ja köyhyyttä. Heikkennykset ovat taloudellisesti merkittäviä. Esimerkiksi 3 000 euron palkkatuloilla ennen työttömyyttä ansiosidonnaisen lyhentäminen 100 päivällä tarkoittaa 4 500 euron leikkausta, mikäli henkilö ei työllisty vaan saa peruspäivärahaa.

Pahimmillaan leikkaukset ajavat ihmisiä pienituloisuuteen ja pitkäaikaisesti toimeentulotuen asiakkaiden, mikä nostaa työllistämiskynnystä. Me tiedämme, että toimeentulotuki-riippuvuus vaikeuttaa ihmisen uudelleentyöllistymistä. Nopea työllistyminen on paras keino vähentää työttömyysturvamenoja.

Tarvitaankin vaikuttavampia keinoja työllistämisen tueksi. Leikkausten sijaan tarvitaan toimenpiteitä, joilla työttömyysturvaa voidaan nykyistä paremmin käyttää työllistymiseen ja kouluttautumiseen. Työttömyysturvan varassa tapahtuvaan omaehtoiseen koulutukseen pääsyn kriteereitä tulee helpottaa. Työttömyysturvaa pitää voida käyttää automaattisena työllistämissetelinä. Automaattinen seteli vähentää TE-toimistojen byrokratiataakkaa ja mahdollistaa tehokkaamman työnvälityksen sekä henkilökohtaisemman työpalvelun.

Työttömyysturvan kehittäminen on välttämätöntä, mutta hallituksen esitys ei sitä tee vaan pikemminkin toimii päinvastaiseen suuntaan. Työttömyysturvan tulee tukea työttömän ja perheen toimeentuloa työttömyyden ajalta. Meidän ja hallituksen on keskityttävä työpaikkojen luomiseen ja osaamisen ylläpitämiseen sekä vahvistamiseen. Näin tuetaan työttömän mahdollisuutta työllistyä.

Arvoisa rouva puhemies! Näistä edellä mainituista syistä esitän, että tämä laki hylätään.

18.53 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan työttömyyspäiväraha-kauden enimmäiskesto lyhennettäväksi 500 päivästä 400 päivään. Niillä, joilla on vähemmän kuin kolme vuotta työhistoriaa, enimmäiskesto lyhenisi 300 päivään. Enimmäiskesto säilyisi 500 päivänä vain niillä työttömällä, jotka täyttävät työssäoloehdon 58 vuotta täytettyään. Esityksen tarkoituksena on muun muassa pyrkimys työn vastaanottamista estävien kannustinloukkujen purkamiseen, työttömyysjaksojen lyhentämiseen ja rakenteellisen työttömyyden alentamiseen tavalla, joka säästää julkisia varoja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2016 vp

Katson, ettei hallituksen esityksen mukaisella ansioturvan leikkaamisella saavuteta edellä mainittuja tavoitteita. Työttömyyspäivärahakauden lyhentämisellä ei pureta ratkaisevasti työn vastaanottamista estäviä kannustinloukkuja taikka tueta työntekijän työllistymismahdollisuuksia. Koska esityksessä ei pyritä aktiivisesti edistämään taikka lisäämään työttömyyspäivärahaa saavan henkilön työllistymismahdollisuuksia, seuraisi työttömyyspäivärahakauden lyhentämisestä vain useiden henkilöiden siirtymistä nopeammin ansioturvan ja muiden tukien varaan.

Esityksessä ei myöskään huomioida suuria alueellisia eroja työpaikkojen määrissä taikka työllistymismahdollisuuksissa, mistä johtuen työttömyyspäivärahakauden lyhentäminen asettaisi henkilöt maantieteellisestä sijainnista riippuen toisistaan täysin eriarvoiseen asemaan. Muutos olisi taloudellisesti kohtuuton erityisesti alueilla, joilla työttömyysprosentti on suuri. Huolimatta henkilön korkeasta motivaatiosta työllistyä uuden työpaikan löytäminen on monilla alueilla vaikeaa. Tätä ongelmaa ei ratkaista työttömyyspäivärahakautta lyhentämällä.

Hallituksen esityksen sijasta työttömyysrahakautta tulee kehittää työllistymistä edistävään suuntaan. Työntekijän mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työllistymiseensä tulee lisätä. Esitän, että ansiosidonnaisen työttömyysturvan keston lyhentämisen sijasta työtön pysyisi käyttämään työttömyyspäivärahakaudesta viimeiset 100 päivää palkkatukeen tai starttirahaan. Näin työttömyysetuus otettaisiin aktiivikäyttöön ja samalla lisättäisiin työllistymismahdollisuuksia. Työttömyysturvan aktiivikäyttöä on jo kokeiltu pienessä mittakaavassa. Osalla työmarkkinatukea saaneista työttömistä oli kokeilussa mahdollisuus käyttää omaa työttömyysturvaansa palkkatukeen tai starttirahaan.

Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan seuraavaa lausumaa: "Eduskunta edellyttää, että työntekijän mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työllistymiseensä parannetaan työttömyysetuuden ottamisella aktiivikäyttöön siten, että ansiosidonnaisen työttömyysturvan saaja voisi halutessaan käyttää työttömyyspäivärahakaudesta viimeiset 100 päivää palkkatukeen tai starttirahaan."

18.56 Joakim Strand r: Värderade fru talman! Edustaja Rehn-Kivi ehdotti lausumaksi, että "eduskunta edellyttää, että ansiosidonnaista päivärahajärjestelmää kehitetään kannustavammaksi siten, että tukea maksetaan lyhyemmän ajan, mutta tuen määrää nostetaan hiukan työttömyysjakson ensimmäisenä 100 päivänä".

Värderade talman! Kannatan tätä Rehn-Kiven tekemää lausumaehdotusta.

18.57 Sari Tanus kd: Arvoisa rouva puhemies! Työttömyyspäivärahakauden lyhentämisellä ei pureta ratkaisevasti työn vastaanottamista estäviä kannustinloukkuja eikä tueta työntekijän työllistymismahdollisuuksia. Esityksessä ei pyritä aktiivisesti edistämään taikka lisäämään työttömyyspäivärahaa saavan henkilön työllistymismahdollisuuksia. Siinä ei myöskään huomioida suuria alueellisia eroja työpaikkojen määrissä tai työllistymismahdollisuuksissa, mistä johtuen työttömyyspäivärahakauden lyhentäminen asettaa henkilöt maantieteellisestä sijainnista riippuen toisistaan hyvin eriarvoiseen asemaan.

Hallituksen esityksen sijasta työttömyysrahakautta tulee kehittää työllistymistä edistävään suuntaan. Työttömyysetuus tulee ottaa aktiivikäyttöön ja samalla lisätä työllistymismahdollisuuksia. Elikkä työntekijän mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työllistymiseensä tulee lisätä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2016 vp

Kannatankin Antero Laukkasen esittämää lausumaa elikkä että "työntekijän mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työllistymiseensä parannetaan työttömyysetuuden ottamisella aktiivikäyttöön siten, että ansiosidonnaisen työttömyysturvan saaja voisi halutessaan käyttää työttömyyspäiväraha-kaudesta viimeiset 100 päivää palkkatukeen tai starttirahaan". Minusta tämänkaltainen olisi erittäin kannatettavaa ja työllistymistä edistävää ja vaikuttaisi samalla tavalla riippumatta asuinpaikkakunnasta.

18.59 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa rouva puhemies! Hallitus esittää työttömyysturvan keston lyhentämistä tilanteessa, jossa työtä ei kaikille ole, jossa työstä on valtava tarjonnan puute.

Meillä vihreilläkin on pohdittu paljon työttömyysturvan kehittämistä, ja itse kannattaisin sellaista mallia, joka olisi porrastettu ansiosidonnaiselle työttömyysturvalle. Se olisi kannustavampi, mutta se pitäisi ottaa käyttöön sellaiseen suhdanneaikaan, jolloin työtä on tarjolla.

Työttömyysturvan aktiivinen käyttö työllistymiseen ja kouluttautumiseen olisi viisasta. Nyt pitäisi keskittyä luomaan työmahdollisuuksia, panostaa tutkimukseen ja koulutukseen sekä edistää yrittäjyyttä ja vientimahdollisuuksia. Hallituksen yksituumainen pelkästään leikkauksiin tähtäävä politiikka ei aja näitä tavoitteita.

Kannatan edustaja Kiljusen tekemää esitystä.

19.00 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Puhun täältä edelleen harvenevalle mutta sitäkin älykkäämmälle joukolle.

No, vakavuus päälle. Nimittäin täytyy itsekkin myöntää, että tässä hallituksessa me olemme joutuneet tekemään raskaitakin linjauksia. Ja me kaikki varmasti tiedämme, mistä tilanteesta me lähdemme. Minä uskon, että meillä on tilannekuva aika pitkälle sama: Vienti on ollut laskussa. Velka on ollut mittava. Työttömyys, erityisesti pitkäaikaistyöttömyys, on kasvanut valtavasti viime vuosina, viime laman jäljiltä ja kasvaa edelleen, ja siihen on ollut vaikea löytää mitään lääkkeitä.

Hallitus otti yhdeksi kärkihankkeekseen hallitusohjelmaansa työttömyys- ja sosiaaliturvan muuttamisen kannustavampaan suuntaan, ja siinä on, miten kukakin haluaa ottaa jonkun asian, keppiä ja porkkanaa. Kun on nyt esimerkiksi ollut tämä, että työttömiä tulee tavata ja haastatella ja ottaa heistä koppi kolmen kuukauden välein, niin toiset ovat kokeneet sen vähän piiskaamisena ja toiset taas kokevat sen niin, että se on erittäin hyvä. Esimerkiksi työ- ja tasa-arvovaliokunnassa kuulumme työvoimatoimiston psykologeja, ja he kertoivat siitä, kuinka nuoret mielellään haluavat henkilökohtaista palvelua, jos sen saavat valita, mikä oli minulle oikeastaan yllätys, kun ajattelen, että he ovat semmoisia nettikansalaisia, että he mielellään netissä asioisivat.

Mutta palatakseni tarkemmin tähän, joka on siis osa tätä kärkihanketta ja jolla tavoitellaan 200 miljoonan euron vuosittaista säästöä: Kyllä täällä silti ihan hyviäkin motivaatioita löytyy. Täällä on kuitenkin käyty läpi tätä tutkimusnäyttöä. Täällä todetaan esimerkiksi siitä, että työttömyysturvan keston muutos joidenkin tutkimusten mukaan osoittaa, että ansiosidonnaisen työttömyysturvan päättymisen lähestyessä, siis kun päättymisen lähestyy, myös työllisyyden todennäköisyys kasvaa. Se tietysti voi olla monestakin seikasta kiinni, mutta tuskin välttämättä sattumasta.

Edelleen täällä tuodaan esille, että työttömyysturvan enimmäiskeston esitetty lyhentäminen saa aikaan työttömyysjaksojen lyhentymisen kahdella viikolla ja lisää työllisyyttä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2016 vp

tuossa tapauksessa noin 7 500 henkilötyövuotta. Täällä on myös arvioitu, että keston lyhentämisen ja ansioturvan tason yhteisvaikutus työllisyyteen olisi 9 000 henkilötyövuotta. Kaikki nämä tietysti ovat arvioita. Mitään varmasti ei tässä maailmassa voi eksaktisti ennustaa. En kuitenkaan pidä sitä ihan vähäpätöisenä. Jos ajatellaan, että meillä on viime vuosina tullut, jos ajatellaan viime hallituskautta, 100 000 uutta työtöntä lisää, niin 10 000 on paljon, yksikin työpaikka on paljon.

Työ- ja tasa-arvovaliokunnassa, johon kuulun, me olemme taas lausunrossamme todenneet saatujen selvitysten perusteella, että uudistuksen työllisyysvaikutukset voisivat olla, jos me olisimme noususuhdanteessa, vielä paremmat, mutta ne vaikuttavat myös laskusuhdanteessa, joskin nämä vaikutukset tulevat hieman jälkijunassa, vuonna 2018.

Katsoin vielä tuota... Edustaja Rehn-Kivi onkin lähtenyt täältä. Hän oli tuonut esille omissa perusteluissaan Tanskan mallia, ja hän toteaa, että työttömyysturvaa tulisi kehittää kannustavampaan suuntaan nostamalla päivärahan määrää ja samalla lyhentämällä tuen enimmäisaikaa. Hän ainakin tavallaan osittain hyväksyy tämän ajatuksen, hänhän ei esittänyt tätä hylättäväksi, ja toteaa, että Tanskassa on tällaisesta mallista hyviä kokemuksia ja että Suomessa tehdyt tutkimukset osoittavat, että suurin osa uudelleentyöllistyneistä saa työpaikan päivärahan ansainta-ajan alussa, niin että heillä on heti siinä työllisyysmahdollisuus, tai lopussa. Tällainenkin eriävä mielipide, vastalause, täältä löytyy, että tässä hyväksytään se ajatusmalli. Kukaan ei välttämättä näistä ole aina iloinen, kun joudutaan tasoihin puuttumaan. Kyllä minustakin olisi mukavaa, jos voisimme kaikkea lisätä, mutta meidän on pakko saada tätä tilannetta kääntymään. Toivon mukaan — ja onkin jo ilmapiirissä sitä — tämä kurssi on kääntynyt, niin että päästään pikaisesti sinne kasvun ja vauhdin tielle ja voidaan joskus tuoda tänne semmoisia iloisiakin — iloisempia, sanotaan näin — uudistuksia. Toivon mukaan oppositiokin on sitten niihin tyytyväinen.

19.05 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! On ihan totta, että hallituksen toimilla taittumista on yhteiskunnallisessa tilanteessa tapahtunut ja työpaikkoja syntyy ja se niin sanottu alaspäin kulkeva spiraali on saatu poikki ja nyt pientä käännettä on tapahtunut.

Tämän lain valiokuntakäsittelyssä kävi ilmi, että tämä työttömyysturvaleikkauslaki on lähinnä säästölaki, jonka vaikutukseen työttömyyden vähentymiseen ei edes ministeriö itse uskonut. Siis toistan: ei edes ministeriö uskonut, että tällä lopulta olisi työttömyyteen vaikutus. Myöskään tälle 9 000 uuden työpaikan syntymiselle tämän leikkauksen seurauksena ei löytynyt vakavasti otettavia perusteita. Kaikissa lausunnoissa se jäi vähän ilmaan, eikä kukaan uskaltanut suoraan sanoa, luvata, mitä tästä syntyy.

Sen sijaan Kanadassa, kun 2000-luvun taitteessa Kanadassa oli voimakkaasti kasvava työttömyys, toteutettiin hyvin yksinkertainen malli, jossa yrittäjyyteen rohkaistiin tavalla, jossa alle viiden hengen yrityksiltä poistettiin kaikki yhteiskunnalliset velvoitteet määräajaksi, ja kahden vuoden sisällä koko työttömyys taitettiin. Jonkinlaista tämäntyyppistä aktiivista työttömyyspolitiikkaa odottaisin hallitukselta. Tämä työttömyysturvaa leikkaava laki ei kyllä tule luomaan työpaikkoja vaan kurjuutta.

19.08 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Kun edustaja Meri totesi, että tässä lakiesityksessä oletetaan, että tämä lisää työllisyyttä 9 000 henkilötyövuotta, myöskään sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, kun asiantuntijoilta kysyttiin, ei saatu varmuutta tähän asiaan. Sitä perusteltiin eräänlaisella taloustieteellisellä tutkimuksella, ja he olivat hyvin epävar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2016 vp

moja siitä, mitä tämä käytännössä myös tarkoittaa, ja sitten eri alan asiantuntijat totesivat, että hekään eivät usko tämän lainsäädännön työllistämiseen. Sen takia yhdyin kyllä edustaja Laukkasen näkemykseen myös siitä, että tämä on hyvin kyseenalainen esitys, tämä on lähinnä säästölaki, mikä sekin on hyvin kyseenalaista.

Erittäin harmillista on myös se, että hallitus ei tee tähän minkään tyyppistä kokonaisarviointia, mitä nämä leikkaukset aiheuttavat yksittäiselle ihmiselle, perheelle tai meidän koko sosiaaliturvalle tai meidän taloudelle. Kun ajatellaan, että ansiosidonnaista päivärahaa leikataan, kestoa lyhennetään, kun ihminen siirtyy työttömyyspäivärahalle, todennäköisesti hän saa myös asumistukea ja sen jälkeen hän saattaa siirtyä myös toimeentulotuen piiriin. Elikkä käytännössä kun toisesta päästä leikataan, niin kustannuksia tulee toiseen suuntaan, ja tämän seurauksena vielä ihmisen elämäntilanne vaikeutuu, työttömyys saattaa vaikeutua, ja siltä kohdin tämän lakiesityksen todellisia työllistämisaikutuksia on kyllä erittäin vaikea perustella. Sen takia minusta on ehdottoman tärkeää, että hallitus keskittyisi pikemminkin kannustaviin toimenpiteisiin, vahvistaisi osaamista ja tutkimus- ja kehittämistyötä sekä uusia työpaikkoja, ja tästä syystä me olemme esittäneet tämän lainsäädännön hylkäämistä.

19.10 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksellahan on myös paljon toimenpiteitä tähän kannustavaan työvoimapolitiikkaan, muun muassa työttömyysrahan käyttö starttirahaksi ja näin poispäin, sitä nyt ei vain tässä esityksessä ole käsitelty. Ja se on totta, että näitä on tosi monta, itsekin saa oikein välillä keskittyä, että mikä tässä on milloinkin menossa ja missä vaiheessa.

Edustaja Kiljuselle sanoisin, että tuossa jos katsoitte ja muistatte tämän työ- ja tasa-arvovaliokunnan lausunnon, joka teille lähetettiin, niin mehän edellytimme tässä kokonaisarviointia, koska ihan aidosti itsekin, vaikka näihin kuinka perehtyy, on vaikea sitä mitenkään saada haltuun, että mikä se yhteisvaikutus välttämättä olisi. Se on hyvä katsoa yhdessä.

Mutta nyt hieman ihmettelen tuota edustaja Laukkasen sanomaa, että ministeri ei itse usko tähän. Minä katsoin meidän asiantuntijakuulemiset, ja meillä ei kyllä ministeriä ollut valiokunnassa... (Antero Laukkanen: Ministeriö!) — Ahaa. No, voin sanoa näin, että ministeriö on aina hyvin varovainen näissä arvioissaan. — Minä voisin vannoa, että vaikka tähän laitettaisiin kuka tahansa fakiiri, niin kukaan ei meille tarkkaa lukua voisi kertoa, on niin paljon muuttujia: Suomen taloudellinen tilanne, Suomen väestö, Suomen viennin kehittyminen, muutokset, ansiosidonnainen päiväraha lyhenee ja muuta. Siis jos sinä saat sen koetilanteen käyttöön ja saat faktisen luvun aikaiseksi ja se vielä pitää paikkansa, niin olet ansainnut aika monta Nobelin palkintoa. Tarkoitan tällä sitä, että totta kai he sanovat, että tämä on varovainen arvio, että emme me voi sanoa, onko se 7 500 vai 7 900 vai 5 000. Mutta kyllä silti positiivisella puolella ollaan, eivät he sitä sanoneet, että he uskovat, että tällä on työllisyyttä laskevia vaikutuksia.

19.11 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Meren puheenvuoro oli siinä mielessä ihan, voisiko sanoa, hyvä, kun hän kuvasi sitä kokonaistilannetta, jota tässä laissa sekä myös edellisessä laissa käsiteltiin. Elikkä nyt tässä tilanteessa ministeriön virkamiehet eivät ole antaneet tälle laille tukea, he olivat hyvin neutraaleja, eivät antaneet tälle tukea, mutta totta kai valmistelevat lakiesitystä hallituksen toimeenpanemana. Asiantuntijat eivät antaneet tälle tukea, ja nyt, niin kuin sanoitte, myös valiokunta suhtautui tähän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2016 vp

hyvin kriittisesti, koska todellisia arviointeja ei ole tehty. Ja vaaditte tässä myös arviointeja ja seurantaa sen takia, että tämän lain todellista tavoitetta ei pystytä osoittamaan.

Siltä osin tämä kuvaa minun mielestäni erittäin hyvin tämän hallituksen tekemää lainsäädäntövalmistelua, ja olen siitä todella pahoillani. Toivoisi, että kun lainsäädäntöä valmistellaan eduskuntaan, se lainsäädäntö on sellaista, että me voimme aidosti itsekin luottaa siihen, että sillä pyritään parempaan suuntaan, ja meillä on tietoa siitä, mikä on sen lainsäädännön vaikuttavuus niin yksittäisiin kansalaisiin kuin myös koko meidän yhteiskuntaamme.

19.13 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Haluan vielä varmistaa sen, että tosiaan sanoin "ministeriö". (Leena Meri: Kuulin väärin!) — Joo, minusta se on tärkeää. Saatoin puhua epäselvästi myös. — Mutta he myös sanoivat, että kun hallitus edellytti heiltä 200 miljoonan säästämistä, siinä viestissä ei ollut mitään varsinaista sisältöä, miten se pitää tehdä, vaan ikään kuin ilmaistiin, että laji on vapaa, saatte itse päättää, mistä se säästö tulee. Eli tavallaan se motiivi tälle säästölle ei ole ollut niinkään se, että syntyy työpaikkoja, vaan annettiin ministeriölle ohje, että 200 miljoonan säästöt pitää löytyä. Valitettavasti tämä esitys ei ole hirveän kestäväällä pohjalla.

Mutta minä kiitän myös edustaja Merta siitä, että hän käytti erittäin hyvän ja rehellisen puheenvuoron.

19.14 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän teitä kiitoksista ja totean, että voi olla sitten, että olin jotenkin epäselvä, mutta mielestäni en sanonut, että meillä oli työ- ja tasa-arvovaliokunnassa kovin kriittinen lausunto. Totta kai me tuomme aina arvioinneissa nämä esille, mutta kyllä meillä myös ihan aidosti on usko, että tässä tulee uusia työpaikkoja. Emme me varmasti olisi mukana missään, jos me emme uskoisi, että tulee aitoja työpaikkoja lisää. Jos ilmoitettaisiin ihan, että tästä tulee suurin piirtein työttömyyttä, täytyisi olla kuin puolihullu, että suostuu sellaiseen. Ei semmoista ilmapiiriä kuitenkaan ollut.

Ja jos sanoisin ministeriön virkamiesten perusteluista yleensäkin valiokunnassa: He ovat hyvin varovaisia. He ovat hyvin erityyppisiä kuin meidän asiantuntijat. Asiantuntijoilla on hyvin tarkkaa aina se, että miten se ja näin ja näin. Virkamiehet haluavat olla vähän joka suuntaan, ja he eivät halua koskaan kauhean faktisia lukuja ja tämäntyyppisiä esittäjä.

Että en ole suinkaan arvostellut meidän hallitusta huonosta lainsäädäntötyöstä, vaan me olemme toivoneet työ- ja tasa-arvovaliokunnassa, kun näitä on jo niin paljon, että katsotaisiin, mikä yhteisvaikutus tästä tulee. Mutta tietenkään sitä ei voi etukäteen olla, ja sitäkin ministeriön edustaja Oivo esimerkiksi on meille monta kertaa kertonut. He ovat kyllä itsekin havainneet, että heidän täytyy tehdä tätä tarkastelua, mutta hän on sanonut sitä, että ei sitä aloiteta siinä heti vaan että täytyy mennä hetken aikaa, että se laki on voimassa, ja sitten ruvetaan tarkastelemaan ja saadaan sen vaikutusarvio nimenomaan Suomessa ja Suomen taloudellisessa tilanteessa. Sitä yritin sanoa aikaisemmassa puheenvuorossa, että jos me vaadimme aina kauhean eksaktia tietoa ennen kuin me voimme mitään säätää, että se on tyyliin yhden henkilön tarkkuudella, niin emme me ikinä voi säätää mitään lakia. Aina meillä on sitten semmoinen, että vaikutusarviointi on liian heppoinen.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.